

(Ф03.02-105)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А.Гудманян

2019 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА

кваліфікаційного екзамену

здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Магістр»

галузь знань 07 Управління та адміністрування

(шифр та найменування галузі знань)

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(код та найменування)

освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології»

(найменування)

СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05-01-2019

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методично-редакційною радою

Факультету економіки та бізнес-адміністрування

протокол № 5 від "12" "09" 2019р.

Голова НМРР _____ (А.Т. Тофанчук)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Київ

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань 07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійна програма «Підприємництво та бізнес-технології»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
			Стор. 2 із 19

Програму кваліфікаційного екзамену розробили:

Доцент кафедри економіки

та бізнес-технологій, к.е.н., доцент

Овсак О.П.

Доцент кафедри економіки

та бізнес-технологій, к.е.н., доцент

Кривицька Н.Ю.

Програма кваліфікаційного екзамену обговорена та схвалена на засіданні кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 4 від «14» 05 2019 р.

Завідувач кафедри

Ушенко Н.В.

Програма обговорена та схвалена на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 5 від «11» 06 2019 р.

Голова НМРР

Тофанчук А.Т.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>, освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u></p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 3 із 19	

Зміст

стор

1. Пояснювальна записка	4
2. Зміст програмного матеріалу з дисциплін, які виносяться на кваліфікаційний екзамен	5
3. Список літератури.....	14
4. Рейтингова система оцінювання підсумків виконання ККЗ.....	15
5. Перелік довідкових джерел інформації, якими дозволяється користуватись під час кваліфікаційного екзамену.....	18
6. Форми документів	19

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамєну здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 «<u>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>», освітньо-професійна програма «<u>Підприємництво та бізнес-технології</u>»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 4 із 19	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до навчального плану підготовки магістрів (НМ-6-076/18) за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійною програмою «Підприємництво та бізнес-технології», передбачено проведення кваліфікаційного екзамєну як заключного етапу навчання, з *метою* визначення фактичної відповідності рівня підготовки випускників освітньо-професійним вимогам за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології» є підготовка висококваліфікованих фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, які володіють методологією й інструментальним апаратом в управлінській, науково-дослідній, навчальній, експертно-консалтинговій сферах та мають специфічні знання термінологічного інструментарію, принципів, функцій та технологій ефективного ведення та розвитку підприємницьких, торговельних та біржових структур. В результаті навчання за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійною програмою «Підприємництво та бізнес-технології», студенти повинні *знати*:

- теоретико-методичні основи адміністрування підприємницької діяльності;
- методи та шляхи підвищення ефективності функціонування підприємницьких структур;
- складові прийняття й виконання стратегічних і тактичних господарських рішень;
- систему чинного законодавства щодо регулювання підприємницької діяльності.

Студенти повинні *вміти*:

- проаналізувати та удосконалити систему управління комерційною діяльністю підприємства;
- здійснювати аналіз ресурсів, процесів та результатів діяльності підприємницьких структур;
- здійснювати обґрунтування проєктів розвитку підприємницьких структур та розроблення бізнес-планів щодо їх розвитку;
- обґрунтувати розвиток комерційної діяльності підприємницьких структур;
- обґрунтовувати наслідки комерційної та торгової діяльності фірми;
- самостійно обґрунтовувати доцільність прийняття відповідних господарських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємницьких структур;
- самостійно виконувати фінансово-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням господарських рішень на підприємстві;
- розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання; .

Кваліфікаційний екзамєн здійснюється письмово по білетах, розроблених кафедрою економіки та бізнес-технологій згідно з програмою, яка затверджується проректором з навчальної роботи після розгляду та схвалення науково-методично-редакційною радою Факультету економіки та бізнес-адміністрування.

Кваліфікаційний екзамєн складається з двох частин: теоретичної, що містить два теоретичні питання та тестові завдання, та практичної (розрахункової) частини. За обсягом та складністю ці частини є рівнозначними і за загальним терміном виконання не більше 6 академічних годин.

Зміст питань кваліфікаційного екзамєну спрямований на з'ясування творчих та практичних

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамєну здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
	Стор. 5 із 19		

можливостей майбутніх фахівців з методологічних основ підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, використовуючи набуті знання та вміння. До складу завдань кваліфікаційного екзамєну входять 66 теоретичні питання, 100 тестових завдань та 24 задачі, які головним чином охоплюють весь матеріал фахової підготовки та відповідають вимогам затвердженої освітньо-професійної програми. Перелік типових питань та задач наводиться у розділі 2 програми.

Кожен білет кваліфікаційного екзамєну складається з двох частин: першої – теоретичної та другої – практичної. До першої частини входить два теоретичних питання та 10 тестових завдань, що відповідають типовим питанням з фахових дисциплін: «Адміністрування підприємницької діяльності», «Економічне управління підприємством», «Біржова справа», «Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємства», «Управління комерційною та торговою діяльністю підприємств».

В практичну частину завдання входять одна чи дві задачі в залежності від складності завдання, які відповідають фаховій підготовці магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології». Кваліфікаційний екзамєн проводиться кваліфікаційною комісією після повного закінчення студентами теоретичного курсу навчання і практичної підготовки перед початком виконання дипломної роботи. Кваліфікаційний екзамєн проводиться комісією у складі голови, членів комісії та секретаря, яка створюється наказом ректора на певний термін за поданням декана факультету не пізніше ніж за місяць до початку її роботи.

Розклад проведення консультацій та кваліфікаційного екзамєну складається диспетчером факультету під безпосереднім керівництвом декана з урахуванням думки випускової кафедри економіки та бізнес-технологій, затверджується проректором з навчальної роботи та доводиться до відома студентів не пізніше ніж за місяць до початку екзамєнів. До кваліфікаційного екзамєну допускаються студенти, які успішно закінчили повний теоретичний курс за освітнім ступенем «Магістр» і мають позитивні оцінки за переддипломну практику. Кожному студенту для виконання екзамєнаційного завдання надається окреме місце та спеціально підготовлений папір. Рішення про оцінку знань студентів приймається відкритим голосуванням членів кваліфікаційної комісії на закритому засіданні. При однаковій кількості голосів вирішальним є голос голови.

У разі необхідності за рішенням комісії окремі студенти можуть бути запрошені на закриті засідання комісії для надання додаткових пояснень.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

2.1 Теоретична частина

Дисципліна «Адміністрування підприємницької діяльності»

1. Розкрийте форми та методи адміністративного управління.
2. Охарактеризуйте специфіку створення системи комунікацій та інформаційного забезпечення в підприємстві
3. Розкрийте особливості вибору корпоративної стратегії підприємства в залежності від його стратегічної позиції та перспектив розвитку стратегічного потенціалу.
4. Охарактеризуйте тактичні заходи, притаманні кожній підсистемі системи управління стратегічними змінами.
5. Розкрийте складові адміністрування повноважень в підприємстві
6. Розкрийте напрямки удосконалення системи прийняття і реалізації управлінських рішень.

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамєну здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>, освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u></p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
	Стор. 6 із 19		

7. Розкрийте роль інформаційних технологій адмініструванні підприємницької діяльності.
8. Охарактеризуйте особливості продуктово-ринкових стратегій, та інструменти, що використовуються для їх розробки.
9. Охарактеризуйте особливості портфельного аналізу сфер бізнесу.
10. Розкрийте базові концепції, на яких ґрунтується прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності
11. Розкрийте, які підходи можна використовувати для оцінки внутрішнього середовища підприємства..

Дисципліна «Економічне управління підприємством»

1. Надайте системну характеристику економічного управління підприємства
2. Розкрийте поняття економічного порядку підприємства та наведіть інструменти його підтримування
3. Розкрийте сутність бюджетної структури підприємства та методичні основи бюджетування на підприємстві.
4. Розкрийте види операційних бюджетів, їх особливості та послідовність складання операційних бюджетів.
5. Розкрийте методичні аспекти формування бюджету продажу.
6. Охарактеризуйте види фінансових бюджетів підприємства та принципи їх побудови.
7. Обґрунтуйте інструментарій фінансової діагностики підприємства.
8. Розкрийте методику аналізу фінансової звітності підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів.
9. Розкрийте методичні підходи до діагностики банкрутства підприємства.
10. Розкрийте особливості формування та використання чистого оборотного капіталу підприємства.
11. Розкрийте складові та моделі формування портфеля інвестицій підприємства.
12. Розкрийте стратегії та форми управління інвестиційним портфелем підприємства.

Дисципліна «Біржова справа»

1. Охарактеризуйте міжнародну біржову діяльність та розкрийте її роль у світовій економіці.
2. Охарактеризуйте розвиток біржової справи в Україні.
3. Розкрийте особливості брокерської діяльності на біржі: функції та умови.
4. Наведіть класифікацію видів цінних паперів
5. Охарактеризуйте діяльність фондових бірж в Україні.
6. Розкрийте сутність біржових товарів та наведіть їх класифікацію.
7. Розкрийте особливості розрахункових операцій на товарних біржах.
8. Розкрийте інструментарій дослідження та прогнозування кон'юнктури товарних бірж.
9. Охарактеризуйте основних учасників біржової торгівлі.
10. Розкрийте сутність та види професійної діяльності на біржовому ринку.
11. Розкрийте особливості організації торгів на товарних біржах.
12. Охарактеризуйте особливості інтеграційних процесів на світових біржових ринках.
13. Розкрийте вплив глобалізації та інтернаціоналізації на функціонування біржових ринків.

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність <u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>, освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u></p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 7 із 19	

Дисципліна «Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємства»

1. Охарактеризуйте концепцію та ключові характеристики нової парадигми управління інноваційним розвитком підприємства.
2. Визначте концептуальні основи інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства в умовах впливу процесів глобалізації.
3. Зробіть порівняння основних типів розвитку: інтенсивного, екстенсивного та інноваційного.
4. Охарактеризуйте фактори, від яких залежить ефект від запровадження інновацій.
5. Визначте чинники формування інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства.
6. Охарактеризуйте основні організаційні форми інноваційного процесу.
7. Охарактеризуйте особливості побудови організаційних структур організації науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР).
8. Інноваційної культура та її роль у формуванні інноваційно-сприятливого середовища на підприємстві.
9. Охарактеризуйте міжфірмову науково-технічну кооперацію в інноваційно-інвестиційних процесах.
10. Охарактеризуйте основні елементи інноваційної інфраструктури.
11. Опишіть організацію впровадження та трансфера інновацій. Визначить головні причини гальмування трансферу інновацій в Україні.
12. Розкрийте засоби регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств.
13. Розкрийте критерії обрання джерел формування інвестиційних ресурсів і механізмів інвестування інноваційних проектів.
14. Розкрийте ризики інноваційно-інвестиційного розвитку та управління ними.
15. Розкрийте основні способи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Дисципліна «Управління комерційною та торговою діяльністю підприємств»

1. Розкрийте сутність комерційної роботи та охарактеризуйте її складові.
2. Розкрийте склад та характер процесів, що виконуються в комерційній діяльності підприємства.
3. Розкрийте поняття комерційної інформації та її види, охарактеризуйте джерела її отримання.
4. Розкрийте роль товарних знаків в комерційній діяльності, види товарних знаків та наведіть класифікацію товарних знаків.
5. Розкрийте сутність, порядок та складові регулювання господарських зв'язків в торгівлі.
6. Охарактеризуйте складові елементи договору купівлі-продажу та наведіть класифікацію договорів.
7. Розкрийте складові елементи договору поставки товарів, особливості державного контракту на закупівлю товарів та послуг.
8. Охарактеризуйте прямі договірні зв'язки торгових підприємств з виробниками товарів та розкрийте їх особливості.
9. Розкрийте організаційно-економічні аспекти розрахунків в комерційній діяльності, форми їх здійснення та види.
10. Розкрийте складові елементи вивчення та пошуку комерційних партнерів-постачальників при закупівлі товарів.
11. Розкрийте особливості організації експортно-імпортних операцій.

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамєну здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма « <u>Підприємництво та бізнес-технології</u> »	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 8 із 19	

12. Охарактеризуйте складові організації митних операцій при здійсненні комерційної діяльності.

13. Розкрийте методичні складові організації комерційної діяльності авіакомпаній.

14. Розкрийте особливості комерційної роботи при продажу перевезень.

2.2. Практична частина

Дисципліна «Економічне управління підприємством»

Задача 1

Скласти прогнозний бюджет фінансового результату на 2016 рік для підприємства, яке займається посередницькою діяльністю використовуючи наступні данні:

№ з/п	Назва показників	Значення
1	Середня величина націнки при реалізації товарів	30%
2	Чиста рентабельність реалізації	11%
3	Бажаний чистий прибуток -	18 000,0 грн.
4	Податок на прибуток	3900,0 грн.

Задача 2

Скласти прогнозний бюджет фінансового результату на 2016 рік для підприємства, яке займається посередницькою діяльністю використовуючи данні з таблиці. Оподаткування підприємства здійснюється відповідно чинного законодавства.

№ з/п	Назва показників	Значення
1	Середня величина націнки при реалізації товарів	45%
2	Операційна рентабельність реалізації	22%
3	Бажаний чистий прибуток	28 000,0 грн.

Задача 3

Провести оцінку платоспроможності підприємства (поточну платоспроможність, коефіцієнт покриття, коефіцієнт забезпечення власними засобами, коефіцієнт Бівера, тощо) за наступними даними: поточні зобов'язання підприємства дорівнюють 320250 грн., грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті — 24500 грн., поточні фінансові інвестиції — 32000 грн., довгострокові зобов'язання — 57800 грн., довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств 8870 грн., оборотні активи підприємства становлять 590550 грн., необоротні — 477500 грн., амортизація — 17000 грн., власний капітал — 690000 грн, результат діяльності підприємства за звітний період – (13000 грн.) Зробіть висновки.

Задача 4

У таблиці 1 наведені дані про доходи та витрати підприємства за рік, (тис.грн.) Дані про запаси містяться у таблиці 2.

Придбання сировини	753 000
Витрати на транспортування сировини	16800

Таблиця 1

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>, освітньо-професійна програма «<u>Підприємництво та бізнес-технології</u>»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 9 із 19	

Витрати на транспортування сировини	277 800
Пряма заробітна плата	690 000
Витрати на збут	531 600
Витрати на утримання й обслуговування	256 200
Адміністративні витрати	610 800
Витрати на сплату податку на прибуток	270 000
Різні загальнопромислові витрати	114000
Дохід від продажу	4000 000

Таблиця 2

Рахунок	На початок року	На кінець року
Сировина	132900	146100
Незавершене виробництво	44100	64500
Готова продукція	307200	586800

Для цілей діагностики ефективності діяльності підприємства Вам необхідно:

- 1) обчислити собівартість готової та реалізованої продукції;
- 2) скласти звіт про фінансові результати підприємства.

Задача 5

На підприємстві внаслідок збільшення випуску продукції на 30% передбачається зростання умовно-постійних витрат на 5%. При цьому загальна сума умовно-постійних витрат становила 12 млн.грн./рік, а собівартість товарної продукції — 36 млн.грн./рік. За умовами задачі:

1. Визначте питому вагу умовно-постійних витрат у собівартості товарної продукції.
2. Визначте зміни собівартості товарної продукції (з використанням індексного методу).
3. Оцініть, на скільки відсотків потрібно було б збільшити випуск продукції при зростанні умовно-постійних витрат на 5%, якщо б запланований підприємством внаслідок цього процент зниження собівартості продукції становив 3%.

Задача 6

Оцінити прибутковість підприємства, розрахувавши коефіцієнт прибутковості власного капіталу, операційну рентабельність продажу, рентабельність основної діяльності, коефіцієнт прибутковості активів, виходячи з таких даних: прибуток після оподаткування 3885,83 грн., власний капітал 390650 грн., виручка від реалізації 301150 грн., прибуток від реалізації 16908,33 грн., собівартість продукції 201150 грн., прибуток до оподаткування 5046,5 грн., активи 1032050грн., нематеріальні активи 51175 грн. Надайте висновки.

Задача 7

На основі даних про діяльність підприємства розрахувати показники аудиту власного капіталу, а саме: дивіденди на одну просту акцію, рентабельність акції, чистий прибуток на одну просту акцію та коефіцієнт цінності акцій, якщо відомо, що виручка від реалізації 300000 грн., собівартість реалізованої продукції 200000 грн., інші операційні доходи 400 грн, адміністративні витрати 15000 грн., витрати на збут 5000 грн., інші операційні витрати 12000 грн., дивіденди 6000 грн., кількість простих акцій 200000 шт., ринкова вартість однієї акції 0,01 грн.

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма « <u>Підприємництво та бізнес-технології</u> »	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 10 із 19	

Дисципліна «Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємства»

Задача 1

У базовому періоді підприємство виготовило 120 тис. од. продукції, собівартість одиниці якої становила 4,5 грн. Щорічні інвестиції у виробництво продукції становлять 25 тис. грн. У звітному періоді була запущена нова технологічна лінія, вартість якої становить 100 тис. грн., що дала змогу знизити собівартість одиниці продукції на 15 коп. При цьому передбачається збільшення кількості виготовленої продукції на 15 %. Розрахуйте річний економічний ефект від впровадження інновацій та порівняйте його з показником нормативної економічної ефективності.

Задача 2

Проаналізувати ступінь оновлення випуску продукції внаслідок впровадження інновацій у виробництво у звітному періоді за даними таблиці.

Показники	План	Факт
Кількість видів продукції	86	94
В т. ч. інноваційних	22	18
Обсяг виробництва продукції у гуртових цінах підприємства, тис. грн.	4900	5000
В т.ч. інноваційних видів	1620	1280

Задача 3

Європейське підприємство виявило намір придбати ліцензію на виготовлення інноваційної продукції у вітчизняного товаровиробника строком дії 10 років. За умови виготовлення інноваційної продукції виробничими потужностями європейське підприємство може виготовити до 25 000 одиниць на рік, при цьому необхідний обсяг інвестицій для освоєння нового способу виготовлення продукції становить 500 тис. дол., а економія поточних витрат у розрахунку на одиницю продукції становить 55 дол. Нова технологія виготовлення інноваційної продукції може бути освоєна європейським підприємством впродовж одного року. Пропонована винагорода для вітчизняного підприємства внаслідок продажу ліцензії становить 30% від загальної суми прибутку ліцензіата. При цьому сукупні витрати щодо підготовки та продажу ліцензії становитимуть близько 600 тис. грн.

Задача 4

Розроблено два варіанти проекту розширення виробництва на заводі за рахунок впровадження нової технологічної лінії виробництва згущеного молока. Перший передбачає з більш раннім випуском продукції, але більшою кошторисною вартістю. Строк впровадження однаковий в обох варіантах – 3 роки. Перший варіант: вартість становить – 80 тис. грн.; плановий розподіл за роками такий: 1-й рік – 25 тис. грн.; 2-й – 20; 3-й – 35 тис. грн.

Другий варіант: вартість за договірними цінами становить – 95 тис. грн., у тому числі за роками: 1-й – 35 тис. грн.; 2-й – 25; 3-й – 35 тис. грн.

Задача 5

Визначити, який варіант проекту більш економічний і яка величина економічного ефекту може бути одержана в результаті переміщення інвестицій на більш пізніші строки. Дисконтна ставка 25 %.

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма « <u>Підприємництво та бізнес-технології</u> »	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 11 із 19	

Підприємство «Авто» планує придбати автоматичну мийку для машин. При цьому витрати на придбання, встановлення та пусконаладжувальні роботи становлять 322 тис. грн. Очікувана тривалість експлуатації автомийки становить 7 років. Очікуваний річний прибуток наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Рік	1	2	3	4	5	6	7
Грошовий потік	69000	115000	138000	138000	69000	46000	46000
Амортизація	46000	46000	46000	46000	46000	46000	46000
Прибуток	23000	69000	92000	92000	23000	--	--

На кінець сьомого року експлуатації залишкова вартість мийки становитиме декілька гривень. Підприємство «Авто» класифікує свої проекти так:

Таблиця 2

Норма дохідності, що вимагається	
Низький ризик	20 %
Середній ризик	30 %
Високий ризик	40 %

Проект встановлення автоматичної автомийки вважається таким, що має середній рівень ризику. Необхідно прийняти рішення щодо доцільності реалізації даного проекту.

Задача 6

Потужність діючого заводу 80 тис. м³ збірного залізобетону в рік. Потреба в цих виробках зросла до 150 тис. м³ в рік. Забезпеченість залізобетонними виробами може бути вирішена тільки шляхом нового виробництва або реконструкції і розширення діючого заводу. Вартість нового заводу 10,5 млн. грн., реконструкції і розширення діючого підприємства – 6,9 млн. грн. При новому виробництві собівартість одиниці продукції складає 95 грн., при реконструкції – 126 грн., замість 142 грн. на діючому заводі до його реконструкції. Галузевий нормативний коефіцієнт ефективності 0,19. Знайти найбільш ефективний варіант проектного рішення.

Задача 7

Згідно з проектом реальних інвестицій первісне фінансування інноваційного проекту має бути здійснене в розмірі 350 тис. грош. од. Тривалість життєвого циклу інвестицій становитиме 5 років, причому чистий грошовий потік у 1-мо році становитиме 75 тис. грош. од. і далі зростатиме через прогнозоване інфляційне зростання цін на продукцію і витрати на 12% щорічно. Наприкінці 5-го року експлуатації обладнання може бути продано, що в сукупності з надходженням від його експлуатації в цьому році становитиме чистий грошовий потік на рівні 175 тис. грош. од. Визначити, чи є вигідний цей проект, якщо відомо, що номінальна ставка альтернативної дохідності дорівнює 19% річних.

Задача 8

Підприємство планує нові капітальні вкладення протягом 2-х років: \$120 000 в першому році і \$70 000 у другому. Інвестиційний проект розрахований на 8 років з повним освоєнням знову введених потужностей лише на п'ятому році, коли річний чистий грошовий прибуток, що планується становитиме \$62 000. Наростання чистого річного грошового прибутку в перші чотири роки за планом становитиме 30, 50, 70, 90 % відповідно по роках від першого до четвертого.

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>, освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u></p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПKE 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 12 із 19	

Підприємство вимагає, як мінімум, 16 % віддачі при інвестуванні грошових коштів. Необхідно визначити: чисту теперішню вартість інвестиційного проекту та його термін окупності.

Задача 9

Підприємство планує нові капітальні вкладення протягом трьох років: \$90 000 в першому році, \$70 000 у другому і \$50 000 в третьому. Інвестиційний проект розрахований на 10 років з повним освоєнням знову введених потужностей лише на п'ятому році, коли річний чистий грошовий прибуток, що планується становитиме \$75 000. Наростання чистого річного грошового прибутку в перші чотири роки за планом становитиме 40, 50, 70, 90 % відповідно по роках від першого до 136 четвертого. Підприємство вимагає як мінімум 18 % віддачі при інвестуванні грошових коштів.

Необхідно визначити:

- чисту теперішню вартість інвестиційного проекту;
- термін окупності.

Як зміниться Ваше уявлення про ефективність проекту, якщо необхідний показник віддачі становитиме 20 %?

Дисципліна «Управління комерційною та торговою діяльністю підприємств»

Задача 1

Підприємство виготовило продукції основного виробництва на суму 3250 тис. грн.. Роботи виробничого характеру, які були виконані на сторону складають 140 тис. грн. Вартість напівфабрикатів власного виробництва – 370 тис. грн. , із них 70% використано у власному виробництві. Розмір незавершеного виробництва збільшився на кінець року на 50 тис. грн. Залишки готової продукції на складі на початок року – 28 тис. грн., на кінець року – 33 тис. грн. Потрібно визначити обсяг товарної, валової, реалізованої продукції підприємства.

Задача 2

Проведіть ABC-аналіз запасів та розробіть схему їх розміщення на складі за такими даними:

Вид запасів	А	Б	В	Г	Д	Е	Є	Ж
Обсяг запасів, тис. грн	10	200	54	100	30	1100	60	46

Задача 3

Потрібно визначити витрати на зберігання однієї групової упаковки мінеральної води за місяць на складі торговельного підприємства. Якщо відомі такі вихідні дані:

- 1) на склад мінеральна вода надходить партіями по 4 вагони;
- 2) у кожен вагон постачальник навантажує по 6000 групових упаковок води (по 12 скляних пляшок кожної);
- 3) нова партія прибуває після повного використання попередньої. Страховий запас не передбачений;
- 4) статті витрат на утримання мінеральної води на складі за попередній місяць становили: заробітна плата персоналу – 92480 грн./міс; витрати на інвестований в запаси капітал – 10000 грн./міс; витрати на утримання споруд та обладнання – 30000 грн./міс; витрати на охорону – 10000 грн./міс.; страхування ризиків – 16000 грн./міс.

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма « <u>Підприємництво та бізнес-технології</u> »	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 13 із 19	

Задача 4

Проведіть оцінку постачальників № 1, № 2 та № 3 за результатами роботи. Зробити висновки для ухвалення рішення про продовження договірних відносин з одним з них.

Критерій вибору постачальника	Вага критерію	Оцінка критерію (має 10)		
		Постачальник №1	Постачальник №2	Постачальник №3
Надійність поставки	0,30	7	5	9
Ціна	0,25	6	2	3
Якість товару	0,15	8	6	8
Умови платежів	0,15	4	7	2
Можливість позапланових постачань	0,10	7	7	2
Фінансовий стан постачальника	0,05	4	3	7

Задача 5

У звітному році підприємство реалізувало продукції на суму 18 млн. грн. при середніх залишках оборотних коштів – 5 млн. грн. Планом у наступному році передбачено збільшити обсяг реалізованої продукції на 20 %, а коефіцієнт оборотності зросте на 15 %. Потрібно визначити суму вивільнених (або додатково залучених) оборотних коштів.

Показники	План	Звіт
Річний обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	82660	84880
в тому числі: IV квартал, %	30	32
Середньоквартальні залишки нормованих	4430	4210

Задача 6

Потрібно визначити валовий оборот, обсяг продукції для реалізації (в грн.) та її приріст у плановому році (в %), якщо у звітному році обсяг реалізації склав 600 млн. грн. У плановому році підприємство виготовить продукції на суму 740 млн. грн., частина якої піде на внутрішнє споживання в сумі 30 млн. грн. Крім того, підприємство надасть послуги промислового характеру іншим підприємствам на суму 45 млн. грн. і непромисловим господарствам свого підприємства на суму 18 млн. грн. Напівфабрикати для реалізації складуть 12 млн. грн. Незавершене виробництво за плановий рік зменшиться на 7 млн. грн., а залишки нерелізованої продукції збільшуються на 26 млн. грн.

Задача 7

Потрібно встановити необхідну величину виробничих запасів (сировини і матеріалів) для закупівлі, якщо відомо, що за один день витрачається 8.5 тонн сировини, ціна 1 т. — 8 тис. грн. Сировина і матеріали доставляються на підприємство кожні 20 днів, тривалість транспортування 3 дні, технологічний запас — 5 днів, страховий — половина поточного запасу.

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 14 із 19	

Задача 8

З урахуванням ринкової кон'юнктури підприємець змушений знизити ціну до 350 грн., але бажає одержати той же прибуток, що і при ціні 400 грн. Розрахуйте, який у цьому випадку повинен бути обсяг замовлення і чому при цьому дорівнюватиме «точка беззбитковості». При цьому підприємець має можливість укласти договір на постачання 7500 од. виробів, змінні витрати на одиницю продукції складають 175 грн., сума постійних витрат - 850000 грн.

3. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

3.1. Основна література

1. Берлач А.І. Біржове право України : навч. посіб. / А. І. Берлач. –К. : Ун-т “Україна”, 2008. – 316 с.
2. Біржова справа : практикум / Т. К. Мещерякова, В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 78 с.
3. Власова Н. О. Економіка торгівлі: навч. посібник / Н. О. Власова, В. А. Гросул, Н. С. Краснокутська та ін. – Х. : Світ Книг, 2015. – 473 с.
4. Гончаров А. Б. Економічне управління підприємством: [конспект лекцій] / А.Б. Гончаров, Н.М. Олейникова // Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2009. - 366 с.
5. Гончаров А. Б. Інноваційний розвиток підприємства: [конспект лекцій] / А.Б. Гончаров, Н.М. Олейникова // Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2009. - 366 с.
6. Денисенко П. Інвестиційно–інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: [монографія]/ П. Денисенко, Л. І. Михайлова, І. М. Грищенко; за ред. д.е.н., проф., акад. М. П. Денисенка, д.е.н., проф. Л. І. Михайлової. – Суми : ВТД "Університетська книга", 2008. – 1050 с.
7. Євдокимова Н.М. Економічне управління підприємством: [навч. посіб.]/ [Н.М.Євдокимова, Л. П. Батенко, В. А. Верба та ін.]; за заг. ред. Н.М.Євдокимової. – К. : КНЕУ, 2011. – 327 с.
8. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: Навч.метод.посіб. для самост. вивч. дисципліни. – К.: КНЕУ, 2005. – 276 с.
9. Тарасюк Г. М. Планування комерційної діяльності: Навч. посібник – К.: Каравела, 2015. – 400 с. Чоботар С.І., Фомішіна В.М., Мочерний С.В., Ларіна Я.С. Основи бізнесу: Навч. посіб./С.І.Чоботар, В.М.Фомішіна, С.В.Мочерний, Я.С.Ларіна – К.: Академія, 2009. – 384 с.

3.2. Додаткова література

1. Бендарчук М.М. Біржові товари / М.М. Бендарчук, І.С. Полікарпов. – Л.: Вид-во Львівської комерційної академії, 2004. – 279 с.
2. Волков І.В. Економіка й організація інноваційної діяльності: підручник / [О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.]; під ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. – 3-є вид. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 662 с.
3. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва: Навч. посіб./ Л.І.Донець, Н.Г.Романенко – Київ: ЦНЛ, 2006. – 317 с.
4. Хруцкий В.Е. Внутрифирменное бюджетирование: настольная книга по постановке финансового планирования. / В.Е. Хруцкий, Т.В. Сизова, В.В. Гамаюнов– М.: Финансы и статистика, 2002. – 400с.

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 15 із 19	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКІВ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

1. Рейтингова система оцінювання (PCO) результатів набутих знань та вмінь за результатами державного кваліфікаційного екзамену за спеціальністю здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» розроблена відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII, «Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра», затвердженого наказом ректора від 05.02.2015 № 06/од., а також наказу ректора від 07.06.2016р. №274/од., а також Методичних рекомендацій про порядок розробки та затвердження пакету комплексних кваліфікаційних завдань для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Магістр», затверджених наказом ректора від 01.12.2017 №569/од.

2. PCO результатів набутих знань та вмінь за результатами кваліфікаційного екзамену за спеціальністю доводиться до відома студентів, науково-педагогічних працівників, голови та членів кваліфікаційної комісії (КК).

3. Атестація здобувачів освітнього ступеня «Магістр» здійснюється КК шляхом рейтингового оцінювання результатів виконання завдань кваліфікаційного екзамену з використанням підсумкової рейтингової оцінки.

4. Підсумкова рейтингова оцінка результатів складання кваліфікаційного екзамену в балах визначається як середньоарифметична оцінка з рейтингових оцінок голови та членів КК, виходячи із 100-бальної шкали з її наступним переведенням до оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл.1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання підсумків складання кваліфікаційного екзамену за спеціальністю

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82– 89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75 – 81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67– 74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35– 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма « <u>Підприємництво та бізнес-технології</u> »	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 16 із 19	

Таблиця 2

Оцінювання виконання окремих завдань кваліфікаційного екзамену за спеціальністю

Вид навчальної роботи	Макс.кількість	Критерії оцінювання підсумків виконання окремих завдань кваліфікаційного екзамену	Зміст критеріїв оцінювання підсумків виконання окремих завдань кваліфікаційного екзамену	Оцінка в балах	
Частина 1		1. Відповідність підсумків виконання завдання суті запропонованого завдання	- в цілому, відповідає повністю	4	
Виконання завдання №1	20		- неповністю відповідає	3	
Виконання завдання №2	20		- недостатньо відповідає суті завдання	1-2	
Виконання завдання №3	20		2. Повнота та ступінь обґрунтованих рішень, обсяг та рівень використаних знань та умінь	- достатньо повно та обґрунтовано	4
Усього за частину 1	60		- недостатньо повно та обґрунтовано	3	
Частина 2		3. Наявність елементів творчого, продуктивного мислення, оригінальність способів вирішення професійних та соціально-виробничих завдань	- неповно та необґрунтовано	1-2	
Виконання завдання №1	20		- наявні елементи творчості, оригінальність підходу до вирішення завдання	4	
Виконання завдання №2	20		- типове (стандартне) вирішення завдання	3	
Усього за частину №2	40	4. Вміння аналізувати і оцінювати факти, події, застосовувати певні правила, методи, принципи, закони в конкретних ситуаціях та прогнозувати очікувані результати	- відсутність творчості та оригінальності	1-2	
Усього за результатами виконання завдань кваліфікаційного екзамену за спеціальністю	100	5. Вміння викладати матеріал професійно, логічно, послідовно, з дотриманням вимог ДСТУ	- високий рівень	4	
			- середній рівень	3	
			- низький рівень	1-2	
			- матеріал викладено достатньо послідовно та логічно	4	
			- матеріал викладено недостатньо послідовно та логічно	3	
			- матеріал викладено непослідовно та нелогічно	1-2	

5. Підсумкова рейтингова оцінка кваліфікаційного екзамену визначається як сума оцінок за виконання завдань першої та другої частини.

	Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамєну здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> , освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПKE 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 17 із 19	

5.1. Рейтингові оцінки за виконання кожного завдання кваліфікаційного екзамєну виставляються в балах з урахуванням відповідних критеріїв (див.табл.2 та табл.3).

Таблиця 3

Відповідність рейтингових оцінок за виконання окремих завдань кваліфікаційного екзамєну у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінки
18-20	Відмінно	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
16-17	Добре	Виконання вище середнього рівня з кількома помилками
15		В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
13-14	Задовільно	Непогане виконання, але зі значною кількістю недоліків
12		Виконання задовольняє мінімальним критеріям
менше 12	Незадовільно	Виконання не задовольняє мінімальним критеріям

5.2. Рейтингова оцінка за виконання першої частини завдань кваліфікаційного екзамєну складається з суми балів за виконання її трьох завдань. Рейтингова оцінка за виконання другої частини завдань кваліфікаційного екзамєну складається з суми балів за виконання її двох завдань.

Оцінки за виконання кожної частини завдань кваліфікаційного екзамєну визначаються в балах за національною шкалою відповідно до табл.4.

Таблиця 4

Відповідність рейтингових оцінок виконання ККЗ у балах оцінкам за національною шкалою

Частина 1	Частина 2	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
Менше 36	менше 24	Незадовільно

Підсумкова оцінка за складання кваліфікаційного екзамєну в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до екзамєнаційної відомості та залікової книжки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

Студентам, які відсутні на кваліфікаційному екзамєні з неповажних причин, у протокол виставляється оцінка «незадовільно».

Студентам, які отримали на кваліфікаційному екзамєні незадовільну оцінку або не заявили на екзамєн з неповажної причини, надається право на повторний екзамєн в термін роботи кваліфікаційної комісії.

При повторному отриманні незадовільної оцінки вказані студенти не допускаються до

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамену здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> спеціальність 076 <u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>, освітньо-професійна програма <u>«Підприємництво та бізнес-технології»</u></p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 18 із 19	

виконання дипломної роботи і відраховуються з університету за академічну неуспішність.

Перескладання кваліфікаційного екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

Порядок складання кваліфікаційного екзамену студентами, які не з'явились на нього у встановлений розкладом термін з поважної, підтвердженої документально причини, встановлюється проректором з навчальної роботи за поданням декана факультету.

Результати кваліфікаційного екзамену оголошуються студентам головою комісії в день проведення екзамену після його завершення та оформлення протоколів.

5. ПЕРЕЛІК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ, ЯКИМИ ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ КОРИСТУВАТИСЬ ПІД ЧАС КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Статистичний щорічник України за 2017 рік: Довідкове видання//Держкомстат України – К.: Техніка, 2016. – 694 с.
2. Економічний словник-довідник. – К.: Femina. – 2015. – 570с.
3. Господарський кодекс України, 16 січня 2003 року №436 – IV, зі змінами та доповненнями. – К.: ВЕАЕС. – 2015р. –168 с.

	<p>Система менеджменту якості: Програма кваліфікаційного екзамєну здобувачів вищої освіти за ОС «Магістр» галузь знань <u>07 Управління та адміністрування спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>, освітньо-професійна програма «<u>Підприємництво та бізнес-технології</u>»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПКЕ 11.01.05 - 01-2019
		Стор. 19 із 19	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				